

(réteggkomplexum) komplexus helyett, abnormális, abnormis helyett, katasztrális hold kataszteri hold helyett, stb.

A külföldi tulajdonveveket írjuk magyar szokás szerint úgy, hogy a keresztnév kerüljön a vezetéknev után. Még akkor is, ha a keresztnévnek nincsen megfelelő magyar neve. Helyesen tehát ezt írjuk: Daly Reginald, Lacroix Alfréd, Laitakari Aarne, Stille János, Suess Ede, Heim Albert, stb. Tóth Béla már 40 évvel ezelőtt ezt a felfogást vallotta.

Természetesen ugyanezen az alapon nem kívánhatjuk, hogy magyar nevünk idegen nyelven teljesen változatlanul, magyaros alakjában kerüljön bele az irodalomba. Nevünk ilyen használata teljesen ellenkeznék az idegen nyelv szellemével.

Az idegen városok, országok, földrészek néhányának a neve szokásunknak olyan része, akárcsak a közszók. A Bécs szó legalább hat-száz éves nyelvünkben. Nemesak Wien helyett használták évszázadokon keresztül, hanem magyar helységnevekben is. Déli és keleti szomszédaink nyelvébe is bekerült. Velence, Nápoly, Konstantinápoly, Lipcse, Prága, Ázsia, Sváje, Németország, Olaszország stb. is szerves része nyelvünknek. Az ilyen helyneveket tehát magyar névvel jelöljük. Ne írjuk, hogy a „wieni medence szerkezete“, hanem a „bécsi medence szerkezete“. Régebben a Magyar Földrajzi Társaság Wient, Napolit, stb. kívánt, később ezt a kívánságát sutba dobta.

A franciák Vienne-t, Londres-t, Venise-t, a németek Venedig-et, Mailand-ot, stb. írják. Ha nem akarunk a magyarban Clujt, Bratislavát, Kosicet, akkor írjunk Béceset, Lipcsét, Prágát, stb.; együnk ezután is „bécsi szeletet“ (és nem „wiener“ szeletet) s igyünk hozzá rajnamelléki“ (és nem rheinmelléki“) vörös bort.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

A mi édes anyanyelvünk a legtökéletesebb hangszer. A hozzáértő minden szín- és hangárnyalatot elő tud belőle varrázsolni. Ügyeljünk erre a finomművű, kényes hangszerre, a legnagyobb nemzeti kincsünkre, nehogy élősködő gombák lassanként elsovasszák. Tanuljunk meg minél tökéletesebben minden apró csínját-bínját.

Ezzel a Magyarhoni Földtani Társulat LXXVIII. közgyűlését megnyitom.

Ezután Lóczy Lajos Heim Albert, Horusitzky Ferenc Maros Imre, Papp Ferenc pedig Reichert Róbert élete munkásságát méltatta (l. 1—32. old.), majd ezt követőleg Papp Ferenc elsőtitkár terjesztette elő titkári jelentését:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Az 1937. év a szegényedés, a veszteségek ideje volt.

Tagjaink létszáma 316, a halál 8-at ragadott el sorainkból, 4 kilépett, tehát 4-el esökkent a taglétszám; ez utóbbiak közül különösen fájjaljuk azok elhatározását, akiknek társadalmi helyzete, érdeklődési köre megengedné, megkivánná, hogy maradjanak. Érthető, hogy az újak csatlakozásának nagy az értéke: Balogh Kálmán, Barna-

bás Kálmán, Budeus Aladár, Erdélyi János, Károlyi Erzsébet, Stille János (Berlin), gr. Teleki Géza és Vajk Raul azok, akiket, mint új tagokat üdvözölhetünk. Különös öröm, hogy a tagajánlók között Bogsch László, Fekete Jenő, Ferenczi István, Kutassy Endre, Lóczy Lajos, Reichert Róbert, Strausz László, Szentés Ferenc, Takáts Tibor, Telegdi Roth Károly szerepelnek, tanúságot téve a Társulat iránti hűségükről.

Kögyeletes ünnepségekről kell mindenekelőtt megemlékeznünk, mikor az év eseményeit áttekinteni akarjuk: október 24-én egy napon és egy időpontban a magyar földtani kutatás két odaadó, nagyérdemű tagja emlékének adóztak a magyar geológusok. Messze tőlünk, Zemplén vm-i Pusztafalun leplezték le a Szádeczky- emléktáblát, melyen a kiváló család 3 tagjára, köztük Szádeczky-Kardoss Gyula dr.-ra emlékeztek a hálás utódok. A másik ünnepség ugyanakkor a Bakony szívében, Veszprém városában zajlott le, ahol Laeekó Dezső szobrát leplezték le, érdemeit meghitt ünnepség keretében méltatva. Békésebb, boldogabb idők fáradhatatlan munkásai voltak ők, emléküik tovább él közöttünk.

Tagjaink közül többen előléptek, kitüntetést, illetve megtisztelő megbízást kaptak. Az év elején Vendl Aladár, Társulatunk elnöke a Magyar Tudományos Akadémia képviselőjeként a felsőház tagjává választatott. Böhm Ferenc min. tan., miniszteri osztályfőnöki címet kapta, Telegdi Roth Károly egyetemi tanár, miniszteri tanácsos állami köszönbányászati igazgató lett, Lóczy Lajos egyetemi tanárt, a Földtani Int. igazgatóját az Orsz. Ösztöndíj Tanács tagjává nevezték ki. Még a nyár elején töltötték be a Debreceni Tisza István tudományegyetem üresedésben levő tanszékét Ferenczi István egyetemi m. tanár főgeológus tagtársunkkal.

Hoffer András és Kutassy Endre tagtársunk egyetemi c. rk. tanári címet kaptak.

Pantó Dezső főbányatanácsos az érekutatás és érebányászás terén kifejtett munkásságáért legfelső elismerésben részesült, Koeh Sándor, muzeumi titkár muzeumi tanácsosi címet nyerte el, Fekete Jenő a geofizikai intézet vezetője főbányatanácsosa nevezetett ki, Hereegh József dr., a Borsodi Szénbányák h. központi bányagazgatójának bányaugyi tanácsosi cím adományoztatott, dr. Jellachich Lajos tagtárs, bányahatósági segédtitkár, Sztróka Kálmán egyetemi adjunktus, Fekete Zoltán pedig egyetemi tanársegéd lett. Hermann Margit dr. k. a. muzeumi segédorré, Endrédy Endre kísérletügyi vegyészé nevezetett ki, Horasitzky Ferenc dr. kísérletügyi adjunktussá, Teleki Géza gróf dr.-t kísérletügyi tisztviselővé, Szentés Ferencet kísérletügyi asszisztenssé léptették elő. Jaskó Sándor berlini, Szelényi Tibor bécsi ösztöndíjat kapott.

Nem tartozik ugyan e jelentés keretébe, mert már 1938-as esemény, mégis örömmel kell megemlétenünk, hogy Weszelszky

Gyula dr. a Hydr. Szakosztály elnöke tanügyi főtanácsosi, Papp Simon pedig bányafőtanácsosi címet kapott. Mindketten mindenkép megérdemelték e magas kitüntetést.

Legyen szabad e helyen szomorúan jelenteni, hogy a szegedi polgári tanárképző főiskolán az ásvány- és földtan-tudomány egy tanszékét vesztett. Ez a megállapítás távolról sem akarja az újonnan kinevezett tanár személyét támadni, aki mint chemikus a legjobbjaink egyike, hanem azt akarjuk hangsúlyozni, hogy nem szerenesés egyik legfontosabb főiskolán az ásvány- és földtani szakot elhanyagolni; azt külön kell választani a kémiaiától, a Polg. Tanítóképző Főiskola sohasem volt középiskola jellegű, egy ilyen intézkedés azonban nem fejlődést, hanem sorvadást jelent.

E helyen mindig felemeljük szavunkat az őslénytani tanszék betöltése érdekében; eddig azonban hasztalan, a kérdés megoldatlan, gazdátlan maradt.

Szaküléseinken 15 előadó 17 tanulmányt mutatott be, 2—2 előadást tartottak Balyi Károly és Mauritz Béla, 1—1 előadással szerepeltek: Bartók Lajos, Bulla Béla, Edelstein Miksa, Jaskó Sándor, v. Lengyel Endre, Majzon Iászló, Miháلتz István, Mottl Mária, Pávai Vajna Ferenc, Sigmund Elek, Szűcs Mária, és Vajk Raul. Népszerű előadó üléseinken Reichert Róbert, Papp Ferenc és telegdi Róth Károly voltak az előadók. Liffa Aurél elnöklété alatt megalakult Schréter Zoltán, Fekete Jenő és Simon Béla közreműködésével a geofizikai és seismologiai bizottság, ennek volt egyik maradandó megnyilatkozása Fekete Jenő geofizikai módszerek előadás-sorozat első előadása.

A társulat tudományos munkásságának hű tükré a Földtani Közlöny LXVII. kötete 336 lapon 15 táblával 94 szövegközti ábrával. A szaküléseken és előadó üléseken elhangzott előadások, továbbá az ott be nem mutatott Földtani Közlönyben megjelent cikkek tárgykör szerint a következőképp oszlottak meg: ásványtani 7, őslénytani 7, kőzet-tani 6, földtani 6, geofizikai 3, agrochemiai 1, tektonikai 1, geomorfológiai 1, vegyes 1.

A Földtani Értesítő II. új évfolyama az állandósulás örvedetes jelét árulta el. Diákok, bányászok, könyvtárok, tanárok írtak; ezek közül legyen szabad kiragadnom néhány levelet messze idegenbe szakadt véreinktől.

Elsők közt távol Indiából Gedeon Tihamér írt és őszinte örömmel fogadta az újítást a hazai földre emlékeztető hírnököt. Azóta ő maga is emeli az Értesítő tartalmának értékét.

Dél Amerikában Buenos Aires, Sao-Paolo és Montevideo iskolájába, továbbá az uruguayi Magyar Kör és Magyar Otthon és a Chilei Magyar Egyesülethez juttattuk el a Földtani Értesítőt. Onnan valók a következő levelek:

Buenos-Aires. 1937. II. 4.

„A Földtani Értesítőt nagyon köszönöm. Gondosan áttanulmányoztam és megindítását igen szerencsés gondolatnak találom. A mi brasil viszonyainkat tekintve nagyon is szükségesnek találom, hogy a mindennapi élethez amnyira közelálló folyóiratot tanítójuk is kézhez kapják. Benne a legmodernebb földtani kérdésekkel ismerkedik meg az olvasó szinte játszva és ami a legfontosabb, az édes magyar haza földtani viszonyainak megismerését is lehetővé teszi. A szakkifejezések magyarázása a klasszikus műveltséggel nem rendelkezőknek nyújt nélkülözhetetlen útbaigazítást. A F. É. gondos olvasása valósággal életre kelti előttünk a földet és felkelti iránta az érdeklődést. A magyarázóképek amnyira tökéletesek, hogy ezek alapján minden különösebb nehézség nélkül felismerhetők a hasonló alakulatok s nemcsak az iskolában értékesíthetők, hanem az iskolán kívüli népoktatásban is.

Szeleci Arnold“

* * *

Sao-Paolo.

„A Földtani Értesítő-ben közölt cikkek kiválóan alkalmasak a nemzeti öntudat felébresztésére, mert a népet egyszerű, érthető alakban megismerteti hazánk kincsével, gazdagságával, értékeivel.

Egyes cikkei, mit pl. Barlangok világa felébreszti az olvasóban a természet szabad szemlélése iránti vágyat, amely így egészségesebb, jobb életmódot biztosít, mert aki egyszer is megízlelte a szabad természetet és megtanul látó szemmel a szabadban járni, az minduntalan vágyik ismét erre az élvezetre. Hazai kincseink értékelése, megbeesülése, melyhez a F. É. elvezeti az olvasót, a nemzeti öntudatot nagy mértékben épülte és fejleszti.

Gálos Rezső

* * *

Ankara.

„A F. É. az ankarai magyar kolóniában élénk érdeklődést keltett és alkalmas a külföldön élő magyarokban hazai föld iránti érdeklődést felkeltetni.“ V.

* * *

Ypirangai magyar iskola.

A Földtani Értesítő c. népszerű folyóirat 1936 évi első számát elolvastam és véleményemet a következőkben foglalhatom össze:

I. A természettudományi ismeretekben járatlan s különösen a geológiai kutatásokban tájékozatlan olvasóközönség ismereteinek a gyarapítására, a természettudományi alapműveltség elsajátítására mindenképpen szükséges, hogy egy alaposan szerkesztett, tervszerűen felépített, szemléletes illusztrációkkal, ábrákkal, grafikonokkal és a megértést megkönnyítő más oktatási eszközökkel felszerelt népszerű tudományos geológiai folyóirat jelenjen meg, szerintem ne csak negyedévenként, hanem amennyiben az anyagi eszközök engedik, két havonként, vagy havonként.

2. Szerintem szükséges volna, hogy az általános, egyetemes vonatkozású földtani, ásványtani, kőzettani, őslénytani stb. alapfogalmak tisztázása után vagy közben időnként középnyelvi vonatkozású cikkek is jelenjenek meg; pl.: A Középdunamedence geológiai kialakulása. Az Alföld őskora. Középeurópa geopolitikai egysége. A Kárpátok koszorúja. Földrajzi egység és népi sors a magyar medencében. Geológia és filozófia. A föld és a kultúra. Természettudomány és világnézet, Vallás és geológia. A Föld teremtése stb.

3. Az ilyen irányban szerkesztett Földtani Értesítőt minden közép és szakiskola ifj. olvasóköre számára kötelezővé tenném, a falusi olvasóköri, népköri, ifjúsági egyesületek számára pedig egy-két példányszámban ingyen megküldeném. *Az ehhez szükséges anyagi alapot a kultuskormány fedezné.*

Kordás Ferenc Julián tanító.

Ennyit a *tárolerő* idealistákról. A valóság az, hogy a Földtani Értesítő II. új évf. 182 lapon jelent meg 115 eredeti ábrával-fényképpel. A 25 nagyobb cikk tárgy szerint a következőképp csoportosítható: földtani vonatkozású 10, hidrológiai 6, ásványtani 4, őslénytani 2, kőzettani 2, geofizikai 1. A gazdag tartalom és az említett lelkes érdeklődés biztató jelenségei mellett vannak lehangoló tünetek: néhányat izelítőül megemlítünk: az egyik legnagyobb sajtóterjesztő vállalatunk vezetőségéhez intézett kétszeri — az utolsó ajánlott — levélbeli megkeresésre az Értesítő ügyeit intéző egyik tagtársunk eljuttott a vállalat irányító vezetőjéhez. Ez átlapozva a mellékelt számokat elismerően nyilatkozott, de kijelentette, hogy utcai árúsító forgalomba nem hozhatja, mert ezért bebörtönöznék.* Nem sikerült eddig elérni ismételt közbenjárásokkal, hogy az iskolák egy-egy példányban megrendeljék: az 55 állami iskolának ez mindössze 110 pengőt jelentene.

A folyóiratok megjelenését nagy mértékben megkönnyítenék a hirdetések, lapunk nagy példányszáma miatt ez gazdaságos is; mégis több mint 70 levelet írtunk hirdetések érdekében s azok úgyszólván mind eredménytelenek maradtak, 2—3 tagtárs közvetlen kapcsolatai alapján sikerült csak néhány hirdetést szerezni.

A pénztári forgalom P 7,377.77 bevételt és P 7,008.77 kiadást jelez. Külön hálával kell megemlékezni az állami támogatásért, mellyel méltányolva a 100,000 a K. alaptókének hadikölesönbe való fektetését, a tudományos munkának segítségét nyújtottak, továbbá a következő pártfogó vállalatok megértő támogatásáért: MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZENBÁNYA Rt. 300 pengő, SALGÓTARJÁNI KÖSZENBÁNYA Rt. 200 pengő, EUROPEAN GAS AND ELECTRIC CO 150 pengő, RIMAMURÁNY-SALGÓTARJÁNI VÁSMŰ Rt. 100 pengő, ALUMINIUMÉRCBÁNYA és IPAR Rt. 100 pengő, BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR 100 pengő adomá-

* Nincs utcai árúsításra való engedélyünk.

nyairól. Ezek nélkül a Földtani Közlöny kiadása nem lett volna lehetséges.

Jóllehet Társulatunk tisztán a földtan és rokontudományok művelésével foglalkozik, mégis őszinte örömmel kell elismernie a gyakorlati geológiai kutatások sikereit —, nemesak, mert ezek a föld anyagával kapcsolatosak, és így újabb tudományos vizsgálatok tárgyává válnak, hanem mert a gyakorlati eredmények tulajdonképpen látható gyümölcsei az egyetemi, illetve főiskolai képzésnek, továbbá annak a szorgos kutató munkának, mely Társulatunk minden egyes tagjának egyik legszebb feladata. E pillanatban az Eurogaseo és az állami szénhidrogén kutatások reményteli eredményeire gondolunk. Ott, ahol sok a fény, nem tűnik fel, ha az erősbödik, de ahol csak homály dereng, ott minden láng, mely felgyullad, öröm.

A bükkszéki szerényebb eredmények, valamint a lipsei is, a magyar geológusok, bányamérnökök és geofizikusok évekre visszanyúló együttműködésének köszönhetőek, a Magyarhoni Földtani Társulatot e pillanatban ugyanaz a büszke öröm tölti el, mint egy iskolát, talán azt is mondhatnám, mint egy családot, mikor az látja érvényesülni buzgó és becsületes tagjait. Köszönet és elismerés illesse az erős akaratú vezetőket, a fáradhatatlan felvevőket és a névtelen kivitelezőket. Az erre vonatkozó iradalom saját kiadványainkon kívül a Bányászati és Kohászati Lapok, a Természettudományi Közlöny, a Technika és Ásványolaj 1937. évi számaiban olvashatók: a remény és a kétség, a szigorú tárgyilagos bírálat, adatok, számok küzdenek itt egymással; a bare még áll, de amnyi már is kétségtelen, hogy sikerült a hazai földből két vidéken, Zala megyében és Bükkszék határában szénhidrogéneket termelésre érdemes mennyiségben a napvilágra hozni.

* * *

Van szerencsém tájékozásul Lóczy Lajos Földt. Int. igazgató úr öméltóságának szíves előzékenysége folytán tájékozásul rendelkezésemre boesátott az 1937. évi működésről szóló jelentést felolvasni:

A M. Kir. Földtani Intézet az 1937. évben is folytatta szokásos működését. A hegyi geológusok túlnyomórésze a M. Kir. Iparügyi Minisztérium számára végzett gyakorlati irányú felvételeket, másik része pedig tudományos felvételeit folytatta. Folytatta azonkívül az Intézet a síkvidéki geológiai felvételeket, a barlangkutatást, a talajvíz-megfigyelő kutak telepítését és a muzeális anyaggyűjtést. Az Öntözésügyi Hivatal megbízásából a tervezett öntözőesatorna Tiszafüred-kenderesi szakaszán a rétegek vízáteresztőségének megvizsgálása céljából próbafúrásokat végzett. A talajtani osztály teljes erővel folytatta a Nagyalföld talajtani térképezését. Ez a nagy programm annyira igénybe vette az Intézet geológusait, hogy többen még a késő őszi hónapokat is felvételi területükön töltötték.

A bányageológiai kutatások súlypontja ez évben is a szénhidrogénkutatásokra esett, amelyeket a mult év első felében nagy jelentő-

ségű siker koronázott amennyiben május elején Bükkszéken a kincstári fúrások feltárták a csonka ország első kitermelésre érdemes petrolenterületét. Az Intézet ez évben is folytatta a Mátra É-i oldalán, úgyszintén a Cserhát területén, valamint Budapest—Gödöllő között a szénhidrogének utáni kutatást, amelyek során a geológusok részint új boltozatokat mutattak ki, részint a régebben kimutatottakat dolgozták ki részletesen. Végül tanulmányozta az Intézet a Békés és Bihar vármegyei gázos kutakat is.

Az érekkutatások szerényebb keretek között folytak ez évben. Vizsgálat alá kerültek a gyöngyösoroszi érelőfordulások és a Bihar vármegyei Nagyléta-Bagamér közötti gypvasércterület.

Folytatta az Intézet a kaolin és a tűzállóagyag-előfordulások tanulmányozását is. Előbbieket a Tokaj-hegylajaihegységben, utóbbiakat főképp a Dunántúlon. Sajnos, egyik sem járt kedvező eredménnyel. A tudományos földtani felvételeket, amelyek régebben az Intézet főmunkakörét alkották, az elmúlt évben az Intézet az előző évekénél nagyobb keretek között indította meg. A Dunántúlon a Balatonfelvidéken és a Gerecsehegységben, a Duna bal partján pedig a csővári rögökben folytatott részletes rétegtani és mikrotektonikai felvételeket, míg a Cserhátban szélelőfordulásokra vonatkozó, valamint közettani és vulkanológiai vizsgálatokat kezdett meg. A Bükkhegységben szép eredménnyel folytatta az Intézet a barlangkutatásokat, a Balatonfelvidék DNY-i részében pedig a kösszeni rétegek faunájának begyűjtését. Az Alföld ÉK-i részében folytatta a talajvizsint ingadozások megfigyelésére szolgáló kutak felállítását. A Nagyalföld Tiszántúli részének földtani viszonyait is több geológus tanulmányozta, részben 30 m-es fúrásokkal tárva föl az altalaj rétegeit. Az Intézet talajtani osztálya megvizsgálta az 1936. évi termeléstehnikai felvételek folyamán begyűjtött 20.082 talajmintát és ezek alapján 23 lap termeléstehnikai térképét szerkesztette meg. A nyár folyamán pedig 19 további térképlapot vettek föl, viszont nyomtatásra 24 térképlapot készítettek elő.

Résztvett az Intézet az elmúlt esztendőben a Párisban megtartott II. nemzetközi petroléumkongresszuson is, ahol Lóczy Lajos igazgató részletes előadásban ismertette a Földtani Intézet által végzett kincstári petroléumkutatásokat, valamint a bükkszéki petroléum-előfordulást. Majd tanulmányozták az elzászi Peehelbronn-i olajterületen a galériákkal való petroléum bányászást. Résztvett az Intézet a bécsi nemzetközi talajtani konferencián, azonkívül tanulmányozta a Fertő K-i partján elterülő „tózug“-ot is. A M. Kir. Orsz. Öntözési Hivatal megbízásából okt.—dec. közepéig a Tiszafüred—Kenderes között létesítendő öntöző főesatorna útvonalának technikai geológiai vizsgálatát végezte el. Hasonló technikai geológiai vizsgálatokat vezetett a József Műegyetem közvetlen környékén is. A mélyfúrási laboratórium a bükkszéki 25 és a lippei 1. sz. fúrások mintáin kívül még több más mélyfúrás rétegminta anyagát dolgozta föl. Az Intézet hidrológiai osztálya igen eredményes működést fejtett ki az elmúlt évben is az

oktalan vízpazarlás és az ártézi kutak engedély nélküli fúrásának megszüntetése, valamint a meglévő kutak kataszterének összeállítása körül. Egyedül Békés vármegyéből 1760 kút adatait sikerült összegyűjtenie. Az ásvány-ehemiai laboratórium fejlesztőképességét nagyban fokozta a polarograf és spektrograf készülékek beszerzése és munkába állítása. Csak így volt lehetséges, hogy a kis létszám mellett a 3000-t meghaladó érc-olaj-gáz-ásványvíz-kőzet- és egyéb vizsgálatot elvégezhette.

Ez elmúlt évben megjelent az Intézet 1929—32 évekről szóló vas-kos évi jelentése. Eme örvendetes ténnyel ismét nagy lépéssel közeledett ahhoz a célhoz, hogy behozza az Intézet évi munkásságát feltüntető évi jelentésekben az összeomlás utáni évek pénztelensége miatt bekövetkezett elmaradást. Megjelent azonkívül az Évkönyvek sorozatában Kreybig Lajos tollából az Intézet talajfelveleteli, vizsgálati és térképezési módszereinek ismertetése, nemkülönb 10 db 1:25.000 méretű termeléstechnikai talajtérkép és 4 magyarázó füzet. Amily örvendetes az Intézet működésének minden vonalon való szép fejlődése, ép annyira sajnálatos, hogy az Intézet épületének oly igen szükséges helyreállító munkálatainak folytonos késése miatt az Intézet muzeuma immár 2 év óta állandóan zárva van és nem teljesítheti az annyira szükséges földtani nevelő hatást, mivel 2 év óta az iskolák szokásos látogatását is be kellett az Igazgatóságnak szüntetnie. Ennek ellenére sem szünetelnek a muzeum átrendezési munkálatai, mert örömmel állapíthatjuk meg, hogy a muzeum nagy tudományos értéket képviselő originalisainak összeírása és külön, könnyen kezelhető gyűjteménybe való összeállítása is kezdetét vette, továbbá azt, hogy a kiállított gerincek gyűjteménye egy pleistocénkori kőszáli kecske teljes esontvázával gyarapodott, melynek ismertetése legutolsó ülésünkön hangzott el.

A M. Kir. Iparügyi Minisztérium X. Szakosztályának 1937. évi tevékenysége.

Álljon itt a másik illetékes szerv, az Iparügyi minisztérium X. szakosztályának 1937.-ről szóló működéséről szóló tájékoztató is.

Az iparügyi minisztérium kebelében működő bányászati kutatás szakosztálya a vonatkozó táreaközi megállapodás alapján ebben az évben is kiterjedt mértékben foglalkoztatta a földtani intézetet. A geológiai munkálatok az intézet igazgatójának a vezetése mellett egyrészt a már régebben ismert kaolinelőfordulások tüzetesebb megvizsgálására terjedtek ki, másrészt és főleg a folyamatban levő olajkutatással állottak kapcsolatban és a bükkészéki olajterület távolabbi környezetére, a Mátrától északra fekvő vidékre, a Cserhát hegység részleteire, valamint Budapest vidékére terjedtek ki. Az iparügyi minisztérium kebelébe tartozó báró Eötvös Loránd geofizikai intézet az olajkutatással kapcsolatos előkészítő munkáit mindjobban táguló keretek között végzi. A régebben egyedül használt Eötvös féle torziós ingán kívül az intézet ma már egyéb geofizikai vizsgálati eszközök egész so-

rát is alkalmazza. Így a nehézségi erők közvetlen meghatározására szolgáló gravimétert, a szeizmikus reflexiós műszer P o g á n y B é l a professzor által konstruált változatát, fúrólyukakba leereszthető ellenállást- és porozitásmeghatározó elektromos műszert és kipróbálás alatt áll egy ugyanevak P o g á n y professzor által konstruált elektromos ásványkutató műszer is.

A kőestári olajkutatás Parád vidékén, Bükkszék község mellett ért el először eredményt a múlt év áprilisa végén. A bükkszéki olajtermelés azóta fokozatosan fejlődik, eddig 20 befejezett fúrás közül 13-at lehetett produktív olajkúttá kiképezni. A napi olajtermelés $\frac{1}{2}$ —1 vagon között ingadozik, az összes termelés 1937. végéig 140 vagon nyersolaj.

Az iparügyi miniszterium ellenőrzése mellett végzi a Dnnántúlon kutató és termelő munkáját az European Gas & Electric Company. Ennek Szentadorján mellett elért eredménye közismert, a szentadorjáni II. sz. kút a múlt év december eleje óta állandóan napi 4—5 vagon olajat termel.

Az elmúlt év a veszteségek, elszegényedés időszaka: esökkent a taglétszám, kevesbedett a vagyon, az üléseken nélkülözünk sokszor olyanokat, kiket a hivatás is odaszólitana; szomorú tünet, hogy mikor kevés a teljes képzettségű munkaerő, a meglevők közül nem egy mégis figyelmen kívül marad, nagy, megbeesülhetetlen veszteség, hogy két kitűnő, Társulatunk törekvését odaadással támogató tagtársat szólított el körünkből a Gondviselés. A jelen állapotát figyelve, nehéz egy jobb jövő körvonalait felismerni. Lovagias gondolkodásmód, továbbképzés és odaadó munka lelet csak az alapja a mindenki által várt, áhított szebb jövőnek; ezt megfontolva, követve, közeledhetünk csak feléje; őszintén kívánva ezt a Társulat minden tagjának, kérem jelentésem tudomásul vételét és elfogadását.

A közgyűlés ezután a titkári jelentést, valamint a Hidrológiai Szakosztály és a pénztárvizsgáló bizottság jelentését egyhangúlag tudomásul vette.

A tisztújító választás eredménye a következő lett:

Elnök: Vendl Aladár dr., másodednök: Liffa Aurél dr., elsőtitkár: Papp Ferenc dr., másodtitkár: Kulhay Gyula dr., Pénztáros: Aseher Kálmán. A választmány újonnan megválasztott tagjai: Böhm Ferenc, Emszt Kálmán dr., Fekete Jenő, Ferenczi István dr., Hornsitzky Ferenc dr., Koch Sándor dr., Lóczy Lajos dr., Noszky Jenő dr., Pantó Dezső, Papp Simon dr., Pávai Vajna Ferenc dr., Rozlozsnik Pál, Schréter Zoltán dr., Sümeghy József dr., Szentpétery Zsigmond dr., Sztrókay Kálmán dr., Takáts Tiber dr., Telegdi-Roth Károly dr., D. Vendl Mária dr., Vendl Miklós dr., Vigh Gyula dr., Vitális István dr., Vizer Vilmos, Zsivuy Viktor dr.

A pénztárvizsgáló bizottság tagjai: Balyi Károly, Káposztás Pál dr. és Mottl Mária dr.